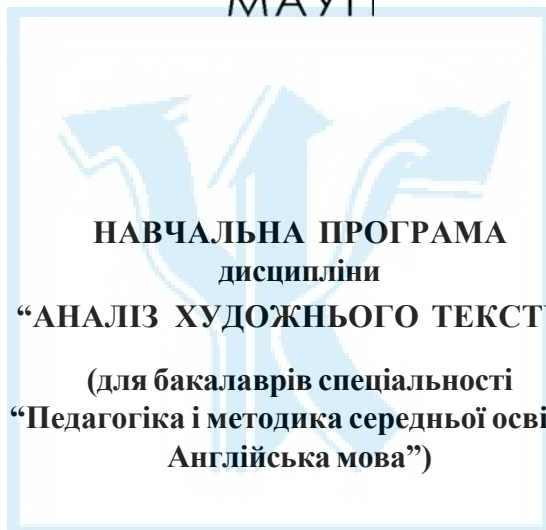

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“АНАЛІЗ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ”
(для бакалаврів спеціальності
“Педагогіка і методика середньої освіти.
Англійська мова”)

МАУП

Київ 2005

Підготовлено кандидатом філологічних наук, доцентом *О.Ю. Дубенко*

Затверджено на засіданні кафедри теорії і практики перекладу
(протокол № 4 від 24.11.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Дубенко О. Ю. Навчальна програма дисципліни “Аналіз художнього тексту” (для бакалаврів спеціальності “Педагогіка і методика середньої освіти. Англійська мова”). — К.: МАУП, 2005. — 14 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Аналіз художнього тексту”, вказівки до самостійної роботи, форми поточного та підсумкового контролю, питання до заліку, контрольні завдання, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс дисципліни “Аналіз художнього тексту” має на меті розвинути навички комплексного стилістичного аналізу та інтерпретації тексту, включаючи вміння пояснити, як і за допомогою яких засобів досягнуто певного стилістичного ефекту, тобто, у більш широкому розумінні, вміння проаналізувати матеріальне підґрунтя естетичної функції художнього мовлення.

Завдання курсу передбачають:

- навчити студентів застосовувати положення і поняття лінгвостилістики, інтерпретації тексту на конкретному мовленнєвому матеріалі;
- виробити у студентів вміння грамотно викладати власні спостереження, власне розуміння прочитаного, користуючись відповідною метамовою;
- аналізувати художні тексти з точки зору їх стилістично-релевантної синтаксичної будови, а також з огляду на текстові семасіологічні та фоностилістичні особливості;
- навчити студентів виявляти в тексті різні композиційно-мовленнєві форми та аналізувати їх роль у конкретних текстових фрагментах;
- навчити студентів аналізувати механізми накопичення додаткової інформації в художньому тексті, процеси смислотворення, що здійснюються за рахунок взаємодії мовних одиниць різних рівнів та шляхом актуалізації різнорівневих мовних засобів.

Курс спирається як на знання студентами дисциплін загальнофілологічного циклу: стилістики, лексикології, теорії літератури, літературознавства, лінгвокраїнознавства, так і на досвід практичної роботи з художнім текстом. Курс пов'язаний з теорією та практикою перекладу, що безпосередньо використовує результати аналізу художнього тексту.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“АНАЛІЗ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ”

№ пор.	Назва теми
1	Актуалізація лексичних одиниць у художньому тексті
2	Актуалізація одиниць фонографічного, морфемного та синтаксичного рівнів у художньому тексті
3	Рівень цілого тексту
4	Композиційно-мовленнєві форми та способи оповідання
5	Аналіз поетичного тексту

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“АНАЛІЗ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ”

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. Актуалізація лексичних одиниць у художньому тексті

Мета: розглянути способи актуалізації лексичних одиниць у художньому тексті.

Питання до обговорення

1. Синсемантична лексика.
2. Автосемантична лексика.
3. Експресивне, соціолінгвістичне, граматичне, стилістичне значення слова.
4. Ключові тематичні слова.

Література: а) основна [5; 8; 9];
б) додаткова [1; 4]

Тема 2. Актуалізація одиниць фонографічного, морфемного та синтаксичного рівнів у художньому тексті

Мета: розглянути способи актуалізації одиниць фонографічного, морфемного та синтаксичного рівнів у художньому тексті.

Питання до обговорення

1. Одиниці фонографічного рівня. Звукові повтори. Графон. Особливості графічно-зображувального оформлення тексту.
2. Морфемний рівень. Оказіоналізми. Повтор морфеми.
3. Одиниці синтаксичного рівня. Структура речення. Синтаксичні фігури. Інтонація.

Література: а) основна [5; 6; 8; 12; 13];
б) додаткова [4; 9]

Тема 3. Рівень цілого тексту

Мета: розглянути засоби актуалізації на рівні тексту.

Питання до обговорення

1. Художній текст. Його основні ознаки та категорії.
2. Контекстуальна взаємодія засобів різних мовних рівнів у художньому тексті.
3. Парадигматика та синтагматика художнього тексту.
4. Актуалізація на рівні тексту: заголовок, художня деталь, сильна позиція.
5. Значення ритму в організації художнього тексту.

Література: а) основна [2–5];
б) додаткова [7; 10; 13; 14]

Тема 4. Композиційно-мовленнєві форми та способи оповідання

1. Різні форми опису.
2. Композиційно-мовленнєва форма “міркування”.
3. Композиційно-мовленнєва форма “оповідання”.
4. Взаємодія композиційно-мовленнєвих форм у структурі тексту.
5. Епічне, драматичне, ліричне оповідання.
6. Власне авторський виклад і персонажне мовлення.

Література: а) основна [3–5; 7];
б) додаткова [8; 11]

Тема 5. Аналіз поетичного тексту

Мета: розглянути особливості аналізу поетичного тексту.

Питання до обговорення

1. Особливості функціонування тропів у поетичному тексті.
2. Синтактико-метричні особливості поетичного тексту. Подвійна сегментація вірша.
3. Фігури поетичного синтаксису.
4. Евфонічні характеристики поетичного тексту. Алітерація, асонанс, звукопис, рима.
5. Взаємодія різнорівневих мовних засобів у поетичному тексті як чинник смислотворення.

Література: а) основна [1; 3; 5; 7; 10; 13];
б) додаткова [12]

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Вагомою складовою фундаментальної підготовки студентів є активне залучення до системи академічної освіти самостійної теоретичної та практичної роботи студентів, а також методичні рекомендації для написання рефератів.

Самостійна робота передбачає:

- попередню підготовку до практичних занять;
- розв'язання ситуаційних завдань, виконання завдань і вправ у позааудиторний час;
- підготовку до обговорення окремих питань;
- підготовку доповідей та рефератів англійською мовою;
- самостійне вивчення окремих питань тем курсу;
- огляду рекомендованої літератури англійською мовою.

ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Методи і форми поточного контролю індивідуальні. Поточний контроль знань здійснюється під час бесід, дискусій, у вигляді тестів, індивідуальних і фронтальних опитувань.

Аналіз знань і вмінь студентів проводиться після поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Співвідношення показників усіх видів контролю дає змогу скоригувати методи і форми навчальної роботи, вжити відповідних заходів щодо оптимізації навчального процесу.

Поточний контроль знань здійснюється щомісяця шляхом тестування вивчених тем курсу; підсумковий — наприкінці семестру за умови наявності позитивних оцінок поточного контролю шляхом проведення письмового іспиту.

Екзаменаційна картка складається з одного теоретичного питання і двох практичних завдань і передбачає:

- читання та переказ тексту відповідного напрямку;
- пояснення деяких термінів;
- вільну бесіду на запропоновану тему курсу.

Мета заліку — перевірити набуті знання та вміння з навчальної дисципліни.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Синсемантична лексика.
2. Автосемантична лексика.
3. Експресивне, соціолінгвістичне, граматичне, стилістичне значення слова.
4. Ключові тематичні слова.
5. Одиниці фонографічного рівня. Звукві повтори.
6. Графон. Особливості графічно-зображувального оформлення тексту.
7. Морфемний рівень. Оказіоналізми.
8. Морфемний рівень. Повтор морфеми.
9. Одиниці синтаксичного рівня.
10. Структура речення.
11. Синтаксичні фігури.
12. Інтонація.
13. Художній текст. Його основні ознаки та категорії.
14. Контекстуальна взаємодія засобів різних мовних рівнів у художньому тексті.
15. Парадигматика та синтагматика художнього тексту.
16. Актуалізація на рівні тексту: заголовок, художня деталь, сильна позиція.
17. Значення ритму в організації художнього тексту.
18. Різні форми опису.
19. Композиційно-мовленнева форма “міркування”.

20. Композиційно-мовленнева форма “оповідання”.
21. Взаємодія композиційно-мовленневих форм у структурі тексту.
22. Епічне, драматичне, ліричне оповідання.
23. Власне авторський виклад і персонажне мовлення.
24. Особливості функціонування тропів у поетичному тексті.
25. Синтактико-метричні особливості поетичного тексту.
26. Подвійна сегментація вірша.
27. Фігури поетичного синтаксису.
28. Евфонічні характеристики поетичного тексту.
29. Алітерація, асонанс, звукопис, рима.
30. Взаємодія різнорівневих мовних засобів у поетичному тексті як чинник смислотворення.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Offer a comprehensive stylistic analysis of the following excerpt:

Variant 1

It was a marvelous day in late August, and Winsley’s soul purred within him as he pushed the car along. The road from Kirkcudbright to Newton-Stuart is of a varied loveliness hard to surpass, and with the sky full of bright sun and rolling cloud-banks hedges filled with flowers, a well-made road, a lively engine and a prospect of a good corpse at the end of it. Lord Peter’s cup of happiness was full. He was a man who loved simple pleasures.

He passed through Gatehouse, waving a cheerful hand to the proprietor of Antworth Hotel, climbed up beneath the grim blackness of Cardoness Castle, drank in for the thousandth time the strange Japanese beauty of Mossyard Farm, set like a red jewel under its tufted trees on the blue sea’s rim, and the Italian loveliness of Kirkdale with its fringe of thin and twisted trees and the blue coast gleaming across the way.

(D. Sayers)

Variant 2

Offer a comprehensive stylistic analysis of the following excerpt:

I am always drawn back to places where I have lived, the houses and their neighbourhoods. For instance, there is a brown-stone in the East Seventies where, during the early years of the war, I had my first New York

apartment. It was one room crowded with attic furniture, a sofa and fat chairs upholstered in that itchy, particular red velvet that one associates with hot days on a train. The walls were stucco, and a color rather like tobacco-spit. Everywhere, in the bathroom too, there were prints of Roman ruins freckled, brown with age. The single window looked out on the fire escape. Even so, my spirits heightened whenever I felt in my pocket the key to this apartment; with all its gloom, it was still a place of my own, the first, and my books were there, and jars of pencils to sharpen, everything I needed, so I felt, to become the writer I wanted to be.

(T. Capote)

Variant 3

Offer a comprehensive stylistic analysis of the following excerpt:

Around noon the last shivering wedding guest arrived at the farmhouse: then for all the miles around nothing moved on the gale-haunted moors — neither carriage, wagon, nor human figure. The road wound emptily over the low hills. The gray day turned still colder, and invisible clouds of air began to stir slowly in great icy swaths, as if signalling some convulsive change beyond the sky. From across the downs came the boom of surf against the island cliffs. Within an hour the sea wind rose to a steady moan, and then within the next hour rose still more to become a screaming ocean of air.

Ribbons of shouted laughter and music — wild waltzes and reels screamed thinly from the house, but all the wedding sounds were engulfed, drowned and then lost in the steady roar of the gale. Finally, at three o'clock, spits of snow became a steady swirl of white that obscured the landscape more thoroughly than any fog that had ever rolled in from the sea.

Variant 4

Offer a comprehensive stylistic analysis of the following excerpt:

Studies serve for delight, for ornament, and for ability. Their chief use for delight, is in privateness and retiring; for ornament, is in discourse; and for ability, is in the judgement and disposition of business; for expert men can execute, and perhaps judge of particulars, one by one: but the general counsels, and the plots marshaling of affairs come best from those that are learned. To spend too much time in studies, is sloth; to use them too much for ornament, is affectation; to make judgements wholly by their rules is a

humour of a scholar; they perfect nature and are perfected by experience; for natural abilities are like natural plants that needs pruning for study: and studies themselves do give forth directions too much at large, except they be bounded in by experience. Crafty men studies, simple men admire them; for they teach not their own use; but that is a wisdom without them and above them, won by observation. Read not to contradict and confute, not to believe and take for granted, not to find talk and discourse, but to weigh and consider. Some books are to be tasted, others to be swallowed, and some few to be chewed and digested; that is some books are to be read only in parts; others to be read but not curiously; and some few to be read wholly, and with diligence and attention. Some books may be read by deputy, and extracts made of them others; but that would be only in the less important arguments and the meaner sort of books; else distilled books are, like common distilled waters, flashy things. Reading maketh a full man; conference a ready man and writing an exact man; and therefore, if a man write little, he had need have a great memory; if he confer little he had need have a present wit; and if he read little, he had need have much cunning, to seem to know that he doth not.

(Francis Bacon. *Of Studies*)

Variant 5

Offer a comprehensive stylistic analysis of the following excerpt:

Histories make man wise; poets, witty; the mathematics, subtle, natural philosophy, deep, moral, grave; logic and rhetoric, able to contend: “Abeunt studia in mores”; nay, there is no stand or impediment in the wit, but may be wrought out by fit studies: like as diseases of the body may have appropriate exercises; bowling is good for the stone and reins, shooting for the lungs and breast, gentle walking for the stomach, riding for the head and the like; so if a man’s wit be wandering, let him study the mathematics; for in demonstrations, if his wit be called away never so little, he must begin again, if his wit not apt to distinguish or find difference, let him study the schoolmen; for they are “Cymini sectores”. If he be not apt to beat over matters, and to call up one thing to prove arid illustrate another, let him study the lawyers’ cases: so every defect of the mind may have a special receipt.

(Francis Bacon. *Of Studies*)

Variant 6

Offer a comprehensive stylistic analysis of the following excerpt:

ANNABEL LEE

It was many and many a year ago,
In a kingdom by the sea,
That a maiden there lived whom you may know
By the name of ANNABEL LEE
And this maiden she lived with no other thought
Than to love and to be loved by me.

I was a child and she was a child,
In this kingdom by the sea:
But we loved with the love that was more than love –
I and my ANNABEL LEE;
With a love that the winged seraphs of heaven
Coveted her and me.

And this was the reason that, long ago,
In this kingdom by the sea,
A wind blew out of a cloud, chilling
My beautiful ANNABEL LEE;
So that her highborn kinsmen came
And bore her away from me,
To shut her up in a sepulchre
In this kingdom by the sea.

The angels, not half so happy in heaven,
Went envying her and me –
Yes! — that was the reason (as all men know,
In this kingdom by the sea)
That the wind came out of the cloud by night,
Chilling and killing my ANNABEL LEE.

And our love it was stronger by far than love
Of those who were older than we –
Of many far wiser than we —
And neither the angels in heaven above,
Nor the demons down under the sea,
Can ever dissever my soul from the soul
Of the beautiful ANNABEL LEE.

For the moon never beams without bringing me dreams
Of the beautiful ANNABEL LEE,
And the stars never rise but I see the bright eyes
Of the beautiful ANNABEL LEE
And, so, all the night-tide, I lie down by the side
Of my darling, my darling, my life and my bride,
In her sepulchre there by the sea –
In her tomb by the sounding sea.

(Edgar Poe)

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гореликова [М. Ш.], [Магомедова [Д. М. Лингвистический анализ художественного текста. — М.: Рус. яз., 1983.
2. Долинин [К. А. Интерпретация текста. — М., 1985.
3. Домашнев [А.], [Шишкина [И. П.], [Гончарова [Е. А. Интерпретация художественного текста. — М., 1989.
4. Иванова [Т. П.], [Брандес [О. П. Стилистическая интерпретация текста. — М.: Высш. шк., 1991.
5. Кухаренко [В. А. Интерпретация текста. — Л.: Просвещение, 1979.
6. Кухаренко [В. А. Практикум по интерпретации текста. — Л.: Просвещение, 1987.
7. Мусеева [Л. Ф. Лингвостилистический анализ художественного текста. — К.: Изд-во КГУ, 1984.
8. Пелевина [Н. Ф. Стилистический анализ художественного текста. — Л.: Просвещение, 1980.
9. Borisova [L. V. Interpreting Fiction. — Минск: Вышэйш. шк., 1987.
10. Diakonova [N.], [Arnold [I. Three Centuries of English Poetry. — Л.: Просвещение, 1967.
11. Diakonova [N.], [Arnold [I. Three Centuries of English Prose. — Л.: Просвещение, 1967.
12. Kukharensko [V. A. Seminars in Style. — М.: Высш. шк, 1971.
13. Soshalskaya [E. G.], [Prokhonova [V. I. Stylistic Analysis. — М., 1976.
14. Sosnovskaya [V. B. Analytical Reading. — М.: Высш. шк., 1974.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Аналіз художнього тексту”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Аналіз художнього тексту”	4
Самостійна робота студентів	6
Форми поточного та підсумкового контролю	6
Питання до заліку	7
Контрольні завдання	8
Список рекомендованої літератури	13

Відповідальний за випуск *Н. Г. Потапенко*
Редактор *В. С. Коломієць*
Комп'ютерне верстання *М. І. Фадєєва*

Зам. № ВКЦ-2039

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП